

- 15 νά τήν ἐφέρη νά λουστῇ,
κι' ὀλόχρυσά νά φορεθῇ,
κι' ὀλόχρυσά νά κτενιστῇ,
χρυσὰ πλεξούδια νά πλεχθῇ
καί στοῖ γιαλὸ νά κατεβῇ,
νά βρῇ βάρκα νά διαβῇ
καράβι γιὰ ν' ἄρμενισθῇ».

199

Ἔνα κκιρὸ ἤμνα πουλί.

(Χοροῦ) ³⁾

Ἔνα καιρὸ ἤμνα πουλί
ζητοῦσα νά πετῶ πολὺ,
πουλί καὶ κελαϊδοῦσα
καὶ μὲ χαρὰ πετοῦσα.

- 5 Ζητοῦσα νά πετοῦσα
γλυκὰ νά τραγουδοῦσα
σὲ ζεύκιά καὶ γλεντζέδες
σὲ κάμπους καὶ μπαχτσέδες.

- 10 Σ' ἕνα ἔμορφο μπαχτσέ
στοχάθηκα ἕνα κοντσέ
καὶ στοῦ κοντσέ τὴν ρίζα
πουλάκια τριγυρίζαν.

1) Ἐπαρχίας Δέρκων.—2) Στὰ χωριά κάθε Κυριακὴ ἡ μεγάλη γιορτὴ μα-
ζεύουνταν στὴν πλατεῖα τοῦ χωριοῦ καὶ γίνονταν ὁ χορὸς, ἔπαιζαν τὰ παιχνί-
δια (α) καὶ χόρευαν, στὴν ἀρχὴ τὰ παλληκάρια καὶ κατόπι οἱ κοπέλλες. Τὸ χέρι
τῆς πρώτης ποῦ ἔβωνε τὸ χορὸ τὸ βαστοῦσε ἕνας ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς της,
ἀδελφὸς ἢ ἐξάδελφος γιὰ νὰ μὴ τὸ πιάσῃ ξένος.

Ἐνῶ χόρευαν, ἕνας χορευτὴς ἢ ἕνας ἀπ' αὐτοὺς ποῦ συργιάνιζε ἔδινε
φιλοδώρημα στοῦ παιχιδιάρου, αὐτὸ λέγονταν πάσο β).

Στὸ Κεσσάνι ὁ μουζικάντης κρατῶντας ἀψηλὰ τὸ χέρι μὲ τὸ πάσο φώ-
ναζε:

Τζάμπα ἀπὸ τὸν θεὸ σ' τὸν Νικόλα ἢ τὸν Μενέλαγο.

Οἱ χοροὶ ἦτανε ὁ συρτός, τὸ χασάπικο, ὁ σταυρωτός μὲ τὰ χέρια ἐμπρὸς
σταυρωτὰ βαστοῦσε ὁ ἕνας τὸν ἄλλον καὶ τὸ καρὰ καρντιρίμι, αὐτὸ ἦτανε χο-
ρὸς δύσκολος καὶ ἤθελε τέχνη.

Τσιφλίχιοϊ ¹⁾

Εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς ἀρχαίας:

Ἐκκλησία τῆς ἀρχαίας
ἡ ἐκκλησία τῆς ἀρχαίας. ΙΑ! 1939, 71-72

(αὐτοῦ)

Κ' ένα πουλί, πουλί ξανθό,
δεκάξη, δέκα 'φτά χρονῶ,
15 ένα χρυσὸ κανάρι
τὸν νοῦ μουθὰ μὲ πάρει.

Πάν' στὰ χρυσά του τὰ φτερά
ὁ ἔρωτας χτίζει φωλιά,
τ' ἀπλώνει, τὰ μαζώνει,
20 τὴν καρδιά μου θανατώνει.

"Όταν τὰ σκώσει ἀψηλά
θέλει μὲ σφάξει τὴν καρδιά
κι' ὅταν τὰ χαμηλώσει
θέλει μὲ θανατώσει.

25 Πρῶτα ξυπνοῦσα τὸ πρωῒ
χωρὶς καμία συλλογή,
τώρα μὲ ἄχ πλαγιάζω
ξυπνῶ καὶ ἀναστενάζω.

200

Σηλυβριά.

Ἡ Χαμομηλιά (συρτός)

Θαμάζουμε τὸ κρῦο νερὸ ἀπ' ὅπου κατεβαίνει.
ἀπὸ γκρεμνοὺς γκρεμνίζεται σὲ περιβόλι μπαίνει.
Ποτίζει δάφνες καὶ μηλιές, μηλιές καὶ κυδωνίτσες
καὶ κόκκινες τριανταφυλιές μαζίτσα μὲ τὶς ἄσπρες,
5 οἱ κόκκινες μοσχοβολοῦν κ' οἱ ἄσπρες λουλουδίζουν
καὶ μιὰ μηλιά χαμομηλιά στέκεται πικραμένη.
"Άλλη μηλιά τὴν ἔρωτεῖ ἀπ' ἄλλο περιβόλι.
«Μηλιά μ', τὰ μῆλα σὲ βαροῦν, μηλιά μ, καρπὸς σὲ λείπει;»
—Μηδὲ τὰ μῆλα μὲ βαροῦν, μηδὲ καρπὸς μὲ λείπει,
10 ἄγουρος καὶ κόρη ξανθή στὴ ρίζα μου ἀμώναν !)
ἀμώνανε καὶ λέγανε ποτὲ μὴ χωρισθοῦνε,
καὶ τώρα ποὺ χωρίζονται στέκουμαι πικραμένη.

- νὰ τὴν ἐφέρῃ νὰ λουστῇ,
κι' δλόχρυσα νὰ φορεθῇ,
15 κι' δλόχρυσα νὰ κτενιστῇ,
χρυσᾶ πλεξούδια νὰ πλεχθῇ
καὶ στὸ γιαλὸ νὰ κατεβῇ,
νὰ βρῇ βάρκα νὰ διαβῇ
καράβι γιὰ ν' ἀρμενισθῇ».

199

Τσιφλίκιοϊ¹⁾ +

Ἔνα κειρὸ ἤμνα πουλί.
(Χοροῦ)²⁾

Ἔνα καιρὸ ἤμνα πουλί
ζητοῦσα νὰ πετῶ πολύ,
πουλί καὶ κελαῖδοῦσα
καὶ μὲ χαρὰ πετοῦσα.

- 5 Ζητοῦσα νὰ πετοῦσα
γλυκὰ νὰ τραγουδοῦσα
σὲ ζεύκια καὶ γλεντζέδες
σὲ κάμπους καὶ μπαχτσέδες.

- Σ' ἕνα ἔμορφο μπαχτσέ
10 στοχάθηκα ἕνα κοντσέ
καὶ στοῦ κοντσέ τὴν ρίζα
πουλάκια τριγυρίζαν.

1) Ἐπαρχίας Δέρκων.—2) Στὰ χωριά κάθε Κυριακὴ ἡ μεγάλη γιορτὴ μα-
ζεῦνταν στὴν πλατεῖα τοῦ χωριοῦ καὶ γίνονταν ὁ χορὸς, ἔπαιζαν τὰ παιχνί-
δια (α) καὶ χόρευαν· στὴν ἀρχὴ τὰ παλληκάρια καὶ κατόπι οἱ κοπέλλες. Τὸ χέρι
τῆς πρώτης ποῦ ἔβλεπε τὸ χορὸ τὸ βαστοῦσε ἕνας ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς τῆς,
ἀδελφὸς ἢ ἐξάδελφος γιὰ νὰ μὴ τὸ πιάσῃ ξένος.

Ἐνῶ χόρευαν, ἕνας χορευτὴς ἢ ἕνας ἀπ' αὐτοὺς ποῦ συργιάνιζε ἔδινε
φιλοδώρημα στὸ παιχιδιάρτα, αὐτὸ λέγονταν πάσο β).

Στὸ Κεσσάνι ὁ μουζικάντης κρατῶντας ἀψηλὰ τὸ χέρι μὲ τὸ πάσο φώ-
ναζε:

Τζάμπα ἀπὸ τὸν θεὸ σ' τὸν Νικόλα ἢ τὸν Μενέλαο.

Οἱ χοροὶ ἦτανε ὁ συρτός, τὸ χασάπικο, ὁ σταυρωτὸς μὲ τὰ χέρια ἐμπρὸς
σταυρωτὰ βαστοῦσε ὁ ἕνας τὸν ἄλλον καὶ τὸ καρὰ καρντιρίμι, αὐτὸ ἦτανε χο-
ρὸς δύσκολος καὶ ἤθελε τέχνη.

Στὸ χορὸ ἔβλεπε ὁ νέος τῇ νέᾳ, κεῖ συμπαθοῦσε ὁ ἕνας τὸν ἄλλον καὶ
γίνονταν οἱ προξενειές.

α) Τὰ μουσικὰ ὄργανα τὰ ἔλεγαν λαλήματα καὶ βολιά, ἦσαν ἡ φλογέρα, ἡ
λύρα, τὸ λαοῦτο, τὸ βιολί, ὁ ζουρνὰς ἢ κάρντα, τὸ νταβοῦλι, τὸ τέφι, τὸ κλαρί-
νο, τὰ ζίλια.—β) Μουσικός.

(ἀποδοτική)

Κ' ένα πουλί, πουλί ξανθό,
δεκάξη, δέκα 'φτά χρονώ,
15 ένα χρυσό κανάρι
τόν νοῦ μουθὰ με πάρει.

Πάν' στὰ χρυσά του τὰ φτερά
ὁ ἔρωτας χτίζει φωλιά,
τ' ἀπλώνει, τὰ μαζώνει,
20 τὴν καρδιά μου θανατώνει.

“Όταν τὰ σκώσει ἀψηλὰ
θέλει με σφάζει τὴν καρδιά
κι' ὅταν τὰ χαμηλώσει
θέλει με θανατώσει.

25 Πρῶτα ξυπνοῦσα τὸ πρῶτ'
χωρὶς καμιά συλλογή,
τώρα με ὅχ' πλαγιάζω
ξυπνῶ καὶ ἀναστενάζω-

200

Σηλυβριά.

Ἡ Χαμομηλιά (συρτό;)

Θαμάζουμε τὸ κρύο νερὸ ἀπ' ὅπου κατεβαίνει.
ἀπὸ γκρεμνοῦς γκρεμνίζεται σὲ περιβόλι μπαίνει.
Ποτίζει δάφνες καὶ μηλιές, μηλιές καὶ κυδωνίτσες
καὶ κόκκινες τριανταφυλιές μαζίτσα με τίς ἄσπρες,
5 οἱ κόκκινες μοσχοβολοῦν κ' οἱ ἄσπρες λουλουδίζουν
καὶ μιὰ μηλιά χαμομηλιά στέκεται πικραμένη.
“Ἄλλη μηλιά τὴν ἔρωτεῖ ἀπ' ἄλλο περιβόλι.
«Μηλιά μ', τὰ μῆλα σὲ βαροῦν, μηλιά μ, καρπὸς σὲ λείπει;»
—Μηδὲ τὰ μῆλα με βαροῦν, μηδὲ καρπὸς με λείπει,
10 ἄγουρος καὶ κόρη ξανθή στὴ ρίζα μου ἀμώναν 1)
ἀμώνανε καὶ λέγανε ποτὲ μὴ χωρισθοῦνε,
καὶ τώρα ποὺ χωρίζονται στέκουμαι πικραμένη.

201

Ἡράκλεια.

Καῖκι μ' καϊκάκι μ', ποῦ πᾶς δίχως ἀγέρα ;

1) Ὁρκίζονταν.